

delegat, l. si quis cum totum, ff. de exceptione rei iudicata, Everardus in topicis legalibus capit. 80. per totum, maxime in versic. secundum istud argumentum.

29 Tandem ultimum, ex eadem ratione dissolvitur: si perpendas dictum intelligi à lege, statuto, seu ordinatione, quòd naturaliter subintelligitur, & comprehenditur; ut in l. scire oportet, §. aliud, de excusationibus tutorum, Bart. in l. Iulianus, num. 4. ff. de conditione indebiti, Ofascus decisione Pedemontana 64. Menochius conf. 110.

CAPUT XXVI.

Si unum oppidum habeat communitatem in pascuo alterius, an vicinus pro pecudibus in socidam (vulgò, en alparceria) concessis mercedem solvere reueatur?

SUMMARIUM.

- 1 Huius capituli, questio pluries solet occurrere, non tamen à Doctoribus est discussa; licet multi de contractu socidæ egerint, quorum aliqui referuntur.
- 2 Expenditur text. in l. si is qui duos, ff. de liberatione legata.
- 3 Socius incapax, propter societatem socii capax, efficitur ad acquirendum capax, & consequitur immunitatem à collectis, quam ex sua persona non habebat.
- 4 Ponderatur text. in l. si communem fundum, ff. quemadmodum servitutes amittantur, & referuntur Doctores, qui ejus verum intellectum sunt assequuti.
- 5 Commune an dicatur proprium?
- 6 Ex persona alterius quis consequitur, quod ex persona sua consequi non valet.
- 7 Idem jus consideratur de parte, quoad partem, quod de toto quoad totum.
- 8 In contractu societatis continuo omnes res communicantur & dominium transit in parilarium.
- 9 Societate contracta, damnum debet esse commune.
- 10 Lex 9. tit. 28. par. 3. expenditur.
- 11 Illud potest quis facere per alium, quod potest facere per se ipsum.
- 12 Cum quid una via alicui denegatur, ad id, alia via, non debet admitti.

- 13 Socii mei socius, meas socius non est: ubi de l. qui admittitur, ff. pro socio.
- 14 Pecora posita in socidam (vulgò Alparceria) non sunt communia ratione proprietatis, sed factuum.
- 15 In his quæ sunt personalia, nihil communicatur socio, nec transfertur ad eum ratione societatis; ubi plura in proposito comminiscuntur, & similia, seu exempla traduntur.
- 16 Ponitur triplex casuum sectio, qua huius capituli vera resolutio traditur, & difficultas enodatur, & num. 17. & 19.

Huius capituli questio passim in praxi occurrit, tamen à Doctoribus (in terminis) hætenus non fuerit discussa. Quare ejus veram resolutionem excogitare per argumenta, & rationes convincere erit necesse; licet de contractu socidæ, ultra Doctores in l. si pascenda, C. de pactis, Baldum in l. 1. C. de fructibus, & litium expens. col. 3. egerint Afflicti, decis. 58. Marcus decis. 888. 1. parte, Gabriel consil. 62. num. 1. & 2. volumin. 1. Sebastian. Medic. de casibus fortuitis; questione 10. Petrus de Ubaldis de societate, part. 5. q. 24. & 36. Horat. Carpan. ad statuta Mediolan. part. 2. c. 84.

Et quod pro herbagio, seu pasculatione non debeat Partiarium iste pro pecoribus in socidam (vulgò alparceria,) concessis mercedem solvere, sed liberè communitatis emolumento frui; suadetur, Primò, ex ratione text. in l. si is qui duos, ff. de liberatione legata, ubi unus ex duobus sociis, qui in capax est, propter eum qui capax est, mediante societate, efficitur capax, & bona acquirit; cujus autoritate suffultus Divinus, & post eum Bart. in fine ibi, tradunt, quòd licet spurius non possit capere à patre, tamen ipse spurius contraxerit societatem cum alio capace, iste alius potest institui hæres à patre spurij, atque ita transibit dominium bonorum in spurium: quod etiam affirmat Baldus, & dicit menti tenendum in l. 1. C. pro socio, num. 38. Capola cautela 38. vers. septima cautela. Unde Joan. Crotus in l. si filius, §. Divi, col. 24. vers. sexto & ultimo facit; docet quod si ex statuto prohibeatur remobilis alienari in extraneum, tamen si extraneus contraxerit societatem omnium

nium bonorum cum cive, qui acquirit, iste extraneus in consequentiam societatis etiam acquireret: cujus doctrinam refert & sequitur Tiraquellus de retractu linag. gloss. 1. §. 26. numer. 33. Barbof. in l. 1. 4. part. à n. 80. ff. soluto matrimonio, & facit in proposito, quod notat Gloss. singul. in l. ultima, verbo, fratribus, C. de muneribus & honoribus, non contin. lib. 10. quod socius omnium bonorum vacationem, sive immunitatem munerum, ex persona sui socij exempli, consequitur; quam Gloss. sequitur Alexand. conf. 122. Viso punto, nu. 17. volu. 4. Jaso. in l. 1. C. de collat. Sylvanus consil. 20. num. 12. Natta consil. 1. vol. 1. Chassaneus in consuetud. Burg. rubrica 1. in verbo, & sur les hommes, numer. 54. Antipolus de muneribus, §. 4. à numer. 67. Cotta in memorabilibus, in verbo, Connexorum, fol. 167. Avendan in cap. pratorum 2. part. capit. 14. num. 32. Moron. tractat. de pace, questione 37. de quo tamen dubitat Felinus in capit. 1. colum. 5. versicu. Ex quo dubito, de prescript. & Bart. & Joan. de Platea in d. l. fin. Glossæ sententiam rejiciunt.

4 Secundò, huic sententiæ aridere videtur tex. in l. si communem fundum, ff. quemadmodum servitutes amittantur. Si communem fundum (inquit Paulus) ego, & pupillus, haberemus, licet uterque non uteretur, tamen propter pupillum, & ego viam retineo, de cujus textus intellectu, & ratione, videndus est Hippolytus in rubrica de fide ussoriis, à n. 284. cum pluribus sequentibus, Afflicti decis. 213. Covar. in practica, c. 34. n. 2. Menochius conf. 2. n. 226. lib. 1. Mieres de majorat. 1. p. questione 2. n. 24. Gutierrez. lib. 1. practica. quest. 6. Alex. Trentacinq. variar. resolu. lib. 2. tit. de judiciis, resolutione 15. per totam, Castillo libro 3. controversiar. cap. 25. num. 29. apud quos, an & quando per socium quis retineat, aut faciat, quod per se non potest, distinctè percipies; & facit tex. in l. 21. tit. 22. part. 3. versic. è ann de zimos, & plura cumulat Hieronymus Portoles tractatu, de consortibus, & fidei commissio leg. cap. 35. num. 14.

Tertiò & illud perpendi potest (quod vulgò jactari solet) commune dici proprium, maxime in materia individua, ut in l. illud, ff. de ritu nupt. & in l. si quis servus 22. de legat. 3. notat Jaf. in l. servi electione, §. Labco, vers.

sexta & ultima conclusio, de legat. 2. Bart. in l. pupillus, §. suam, de verbor. significatione, & est communis opinio, ut diximus supra, alio cap.

Quartò, quia non est novum in jure, quod quis ex persona alterius consequatur, quod ex sua consequi non valet: ut in l. Aristo, ff. qui pot. in pign. habeantur, ibi: Sape enim, quod quis ex sua persona non habet, hoc per extraneum habere potest, ubi Gloss. verbo, potest: plura in hanc sententiam jura adducit, & cumulat; facit Gloss. sing. in l. fin. verbo, fratribus, C. de numer. & honor. non contin. lib. 10. & in cap. nolite, verbo, triticum, prope finem, 11. questione 3. quæ observant, quod si sunt duo socij bonorum, & alter sit immunitatis à solutione Gabellæ, alter verò non: iste propter consocium consequitur immunitatem, alios refert Gutierrez. libr. 1. practica. quest. 6. n. 6.

Quintò, pro hac opinione facit, quòd idem est, quòd vicinus consequatur commodum partis gregis, ac si totius gregis usumfructum consequeretur; quia idem juris est de parte quoad partem, quod de toto quoad totum, l. que de tota, ff. de rei vindicatione, l. an pars, ff. pro derelicto: si ergo ad consequendam utilitatem partis gregis, & fructuum ejus, opus est, ut totus grex depascatur in terminis compascuis, & communibus, aliàs enim vicinus non consequeretur illam partem factuum, quæ ex socidæ, sive alparceria, ei erit obventura, ut patet ad sensum: evidenter apparet, quòd totus ille grex poterit ab eo depasculari, & immitti in compascuo absque ulla mercede.

Sextò & ultimò, quia in contractu societatis omnes res continuo communicantur, & dominium transit in partiarium, l. 2. & ibi Gloss. ff. pro socio, & ibi Bart. & Fulg. & alij l. 47. titul. 28. part. 3. ubi Gregor. verbo, el señorio, Antonius Leon in l. si socius, ff. si certum petatur, Tellus Fernand. in l. 16. Tauri, numer. 1. Connanus lib. 7. comment. c. 13. num. 8. Molin. lib. 4. de Hispanor. primogen. cap. 2. numer. 33. Tiraquellus de jure constituti, ampliatione 32. num. 6. si igitur partiarium socius ex pecoribus, sibi in socidam concessis solveret herbagium; jam videretur solvere de suo, & pasculandi emolumento tanquam extraneus privaretur. Et corroboratur hæc ratio,

ratio, quod contracta societate, damnatum debet esse commune, & illud omne, quod expensum est; *l. cum duobus, §. quidam segariam, ff. pro socio, l. si fratres, in principio, ff. pro socio, Valascus de partitionibus, capit. 24. num. 5.* Si ramen ex toto grege in alparcerian concessio, indistincte persolvi deberet pasturagium, jam ratione foetuum, qui Partiaro vicino obveniebant, herbagium videretur solvere: unde tamquam vicinus, vel communitatem in pascuo habens, nihil commodi consequeretur; quod est contra textum in *dict. l. 9. tit. 28. partita 3.* toties à nobis repetita.

10 Contraria tamen sententia, nempe, quod pro herbagio, seu pasculatione, partiarus, sive socius iste pro pecoribus in socidam concessis, mercedem solvere teneatur, sequentibus fulcit fundamentis.

Primò, quia exteri non possunt frui pascuo alieno cum suis pecoribus invito domino, *dict. l. 9. part. ... ibi: Mas los que fueren moradores en otro lugar, no pueden entrar en ellos contra la voluntad, y defendimiento de los que y moran.* Sed de jure illud tantum potest quis facere per alium, quod potest facere per se ipsum, *regula, potest quis, de regul. jur. & quod alicui non licet nomine suo, nec alieno licebit; regula, quod alicui, eodem tit. l. 2. §. 1.* ubi notat Glo. ff. de administratione rer. ad civitatem pertinentium, *l. pupillus, §. sed si per interpositam, ff. de auctorit. tut. l. non licet, ff. de contrahenda emptione:* ergo cum extero non competat ex sua persona jus istud pascuandi; nec etiam ex persona partiaris sive socii competet.

12 Secundò, quia cum quid unà viâ alicui denegatur, ad id non debet aliâ admitti; *l. scire oportet, §. si mater, ff. de tutor. & curat. datis ab his, c. 1. de Clericis conjugatis, lib. 6. reg. cum quid, de reg. juris in 6.*

13 Tertio, quia & si quis socius sit civis, vel vicini, qui communitatem, seu jus pasturagij habet, non ex eo pasturagio socij frui debet: quia (ut vulgò jactatur) socij mei socius, socius meus non est, *l. qui admittitur, ff. pro socio, ubi ita inquit Ulpianus: Qui admittitur socius, ei tantum socius est, qui admittit; & rectè, cum enim societas consensu contrahatur, socius mihi esse non po-*

test, quem ego socium esse nolui. Quid ergo si socius meus eum admittit? ei soli socius est, & facit textus in l. sequenti, ff. eodem, & in l. consilij, §. fin. ff. de regul. juris, sicut nec colonus coloni mei, dicitur meus colonus, respectu obligationis, quidquid sit respectu rei; Carrot. de locat. 1. parte, titulo, de colono coloni; nec vassallus vassalli mei, dicitur meus vassallus; nec libertus mei liberti, dicitur meus libertus; Alexand. conf. 139. numero secundo volumine 5. Glof. in l. Modestinus, de verbor. signifi. Rota Senens. decis. 27. numer. 1.

14 Quarto, quia qui vaccas, vel pecora in alparcerian, concedit, non ponit eas, ut sint communes ratione dominij, sed ratione foetuum duntaxat, qui communicari debent (ut est notissimum) quibus correspondent operæ positæ per pastorem, vel Partiarium, *l. cum duobus, §. si in coeunda, ff. pro socio, ibi: Ariem, operam pollicitus est alter, veluti cum pecus in commune pascendum, aut agrum pollicitatori colendum damus in commune querendas fructibus:* docet Chassaneus in consuet. Burgund. verbo, *des droits, rubrica 4. §. 23. num. 66.* sicut ager qui datur in socidam, non censetur communicatus quoad dominium, licet sit positus in societate, ut communicentur fructus. Unde pecora, & animalia, quæ dantur in socidam, semper remanent concedentis; & ideo si moriantur adque culpa pastoris, periculum erit domini concedentis, ex Baldo in *l. si pascenda, C. de pactis,* nec in eis dominium habet vicinus, vel civis cui fuerunt concessa; igitur tanquam aliena pecora mercedem solvere tenentur: quo argumento in proposito utitur Petrus de Vbaldis tractatu de duobus fratribus, *5. par. principali, vers. non obstat si dicas, fol. 26.*

16 Quintò, quia in his quæ sunt personalia, & respiciunt qualitatem personæ, ex societate, vel immixtione cum extraneo, nihil ei communicatur, nec beneficium concessum aliquid prodest, ut resolvit Bart. in *l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, num. 9. & ibi etiam Raphael Furgos. & Picus, ff. de legat. 2. Angelus in tractatu, de testibus, verbo, item relinquit; Ruinus conf. 3. num. 11. & num. 21. vol. 2. quos refert & sequitur Rolandus à Valle conf. 74.*

17 conf. 74. n. 6. volum. 2. Rodericus Stiar. in *l. quoniam in prioribus, ampliatione 3.* qui firmiter tenent, quod quoties testator filium, & extraneum simul hæredes universales instituit, & uxorem suam omnium bonorum usufructuariam reliquit: hujusmodi uxor respectu medietatis ad filium pertinentis, sola alimenta consequetur, respectu verò medietatis ad hæredem extraneum spectantis, integrum usufructum obtinebit; neque hoc casu hæres extraneus propter mixturam filij, ullum beneficium, seu commodum nanciscetur, sed quilibet eorum jure suo censetur; & idem Gabriel commun. opin. conclus. 1. & 2. titul. de usufructu, Moron. tractatu de pace, quest. 38. num. 4. Cavalcan. tractatu de usufructu, num. 42. fol. 191. ergo similiter in nostro casu dicendum est, quòd propter mixturam, seu societatem civis, vel vicini, extraneus in suis pecoribus, vicinitatis commo, & pasturagio frui non debet.

Sextò ultimò pro hac sententia adduci potest, quòd quando filij cum extraneo instituuntur, ei non tenentur conferre, quæ in vita patris habuerunt, ut docent gloss. Bart. Baldus, & Jas. numer. 42. Dec. numer. 6. in *l. si emancipati, C. de collat,* & tamen eo casu, filij ipsi inter se conferre tenentur, quoniam mixtura illius extranei, collationis naturam non mutat, & quilibet eorum jure suo censetur; ut tradit Glof. in *l. fin. §. si autem, & ibi Cinus & Baldus, ibi quoque Salicetus n. 3. Paulus Castrenf. num. 7. & sequenti, C. commun. utriusque iudicij, Decius in dict. l. si emancipati, num. 7.* Et similiter, quando pater filios suos cum extraneo, in minus solemnni testamento, hæredes instituit; hujusmodi testamentum quoad filios valet, quoad extraneum tamen nullius momenti est; ut probatur in *l. inter liberos, & ibi tradunt omnes, maxime Salicetus num. 1. C. famil. hereditund. & in l. hac consultissima, §. ex imperfecto, & ibi notatur, C. de testam. Paul. Castr. in dict. l. fin. C. communia utriusque iud. num. 8. Guilielmus Benedictus in cap. Raynuntius, verbo, matrem, num. 36. de testamentis. Covarruv. in cap. relatum, in 2. ad finem, eodem titul. Burgos de Paz in l. 3.*

Tauri, nam. 771. cum sequentibus. Et fideicommissum injunctum filio, & extraneos; in persona filij intelligitur si sine filijs decesserit, in persona verò extranei sine ea conditione sumitur: & sic eo casu, nihil extraneus ex persona alterius capit, nec eodem jure, sed diverso censetur; uti affirmant plures relati per Nicolam Moron, d. tractatu de pace, quest. 38. numer. 6.

Hæc sunt quæ pro utraque parte in hac nodosa, & ancipiti quæstione excogitare potui argumenta.

Pro cujus vera resolutione, & ut argumenta supra adducta conquiescant: trium casuum distinctionem præmittendam duxi.

Primus erit, quando per aliquod tempus contrahitur, & fuit inita socida pecorum, ex eo, quia præstantur per certos annos, ut partiarus pastor, aut custos, qui curam, & personæ industriam accommodare debet; & pecora est allaturus in pascuo sui oppidi, sub pacto & conditione, quod præstabit domino pecorum medietatem fructuum, in illis annis, quibus finitis, ad dominum sunt reddenda.

Et hoc casu utique reor, dominum pecorum, respectu eorum, herbagium persolvere debere illi oppido, vel villæ, cujus est pascuum; non tamen respectu foetuum, qui ex pecoribus illis post contractam socidam fuerunt nati, & processerunt. Et ratio est, quòd isti foetus ante divisionem, vel adjudicationem communes sunt, & in societate manent: quare in eis procedunt, & militent omnia jura, & rationes supra adductæ, ex quibus probavimus socium propter consocium, gaudere, & potiri posse emolumento, quod alias ex sua persona, sibi competere non poterat.

Præterea ex eo, quod divisione non facta, nec socida, seu Alparcerian dissoluta, illi foetus in pascuo habitati, & procreati, ab ipso oppido, cujus est pascuum, processisse videntur: unde quid mirum quòd quasi certo filiationis jure in ejus terminis alantur: quandoquidem non magis istius socij, vel partiaris, quam alterius possint considerari.

Secundus casus erit, quando pecora dantur in socidam, seu Alparcerian perpetuam, sub ea conditione,

ut commodum, & damnum sit ipsius partiarij recipientis, in cujus oppidi, seu vicinatis pabulis pecora sunt alenda, ita tamen; quod cum medietate foetuum debeat correspondere domino capitalis pecorum. Et hoc casu, nihil pro herbaggio praestandum erit ab eo, qui pecora concessit: si quidem partiarus, vel socius, qui ea accipit, eorum dominus est; cum obligatione tantum medietatis foetuum. Quare omnia jure; quae habitatoribus, & vicinis, ad sua pecora alenda, in pascuis sui oppidi jus tribuunt, in eo militant, & sic in nihilo reputari debet iste partiarus exterius, vel alienigena.

18 Tertius & ultimus casus erit, quando non constat, & apparet sub qua verborum conceptione, & qualitate fuit animalium, sive pecorum socida contracta; & in dubio dominus eorum non censetur à se abdicare voluisse proprietatem, sed eam retinere, & insuper medietatem foetuum sibi tradendam; ut advertunt Doctores, in principio hujus capituli relati, qui de contractu socidæ egerunt: & in hoc casu, idem erit observandum, quod in primo: ut latius videre licet apud praefatos Doctores locis citatis.

CAPUT XXVII.

An oppidum confine pasturagio abundans, vicino oppido egenti communitate pasturagium compellatur?

SUMMARIUM.

- 1 Venditionis contractus à mera voluntate procedit; & sic invitatus nemo regulariter vendere compellitur.
- 2 De re sua unusquisque liberè disponere potest.
- 3 Venditionis contractus, quandoque necessarius est, veluti quando publica utilitas inest.
- 4 Publica utilitas privata debet anteferri.
- 5 Necessitatis tempore poterunt vicini compelli, ut frumentum, quod illis superest, justo vendant pretio. Quod procedit etiam in Ecclesiasticis personis, n. 6.
- 7 Pro constructione Ecclesiae, vel Monaste-

rij, potest quis compelli, domum suam vendere; ubi de l. si quis sepulchrum 12. ff. de relig. & sumpt. fun. l. item si verberatum, §. 1. ff. de rei vindicatione. l. si locus, §. cum via, ff. quemadmodum servitutes amittantur.

- 8 Consuetudine introduci potest vi oppidum convicinum possit compelli, ut recipiat in suis pascuis pecora alterius oppidi certo pretio; ubi de l. venditor, §. si constat, ff. communia praediorum, & l. pendentes, §. si quid cloacarum, ff. de usufructu.
- 9 Intelligitur supradicta sententia, & propositio, ut procedat, quando pascuum superest: ubi adducitur in simili text. in c. suggestum, de decimis, & in capite quid per novale, de verborum significatione, & in l. fistulas, §. frumenta, ff. de contrahenda emptione, & in l. Praeses, & in l. non modus, C. de servitutibus.
- 10 Proponitur utrum absque consuetudine, oppidum habens diffusum, & superabundans pascuum, quam necessitas ferat, compellatur, quod sibi superest, alteri convicino oppido certo pretio vendere.
- 11 Quod alteri prodest, & mihi non nocet, facere teneor; ubi de l. 2. §. item Varus, ff. de aqua plu. arcend.

Elegans profectò maximique ponderis in praxi quaestio ista est, & summè notanda: tum quia passim incidit; tum etiam, quia oppidis pasturagio egentibus solatium, modumque suis pecoribus alendis praebet. Et sanè licet contractus venditionis à mera voluntate procedat, ita ut notissimum sit juris axioma, neminem invitum ad vendendum posse compelli, l. invitum, c. de contrahen. empt. l. nec emere, C. de jure debet. l. in vendentis, C. de heredii. vel actione vend. l. possessores, c. de fundis patrimonial. libr. 10. l. 3. tit. 5. part. 3. Quia unusquisque de re sua pro libito disponere potest, ut ex regula l. in re mandata, Codice mandati, & ex vera definitione dominij, docuit Bart. in l. si quis vi, §. differentia, num. 4. ff. de acquirenda possessione, Anton. Gomez in l. 45. Tauri, n. 2. & 5. Pinellus in l. 1. c. de bonis mater 2. part. ex num. 1. Menchaca controvers. illuf.

illuf. cap. 17. ex num. 4. Tiraquel. de utroque retract. in praefatione, num. 15. & de retract. linag. §. glo. 3. Covar. lib. 3. variar. cap. 14. Anton. Gom. 2. to. var. cap. 2. nu. 51. Quandoque tamen venditionis contractus necessarius est, adeo ut distrahendi legem subterfugere nemo possit; ut in casu publicae utilitatis, providet tex. in l. 2. ff. de nundinis, & in l. si pendentes 34. §. si quid cloacarum, ff. de usufructu, & conducit ratio tex. in l. unica, ff. si. C. de cadu. tol. ibi: Sed quod communiter nobis prodest, hoc private nostrae rei praefendum esse censemus, l. utilitas, C. de primipil. lib. 12. unde Cicero lib. 3. de legibus, inquit: Suprema lex in populi salute consistit, & extat elegans illius sapientissimi Cordubensis, religione tamen infelicis Senecae de beneficiis, lib. 7. c. 6. Caesar; inquit, omnia habet; siscus ejus, privata tantum, ac sua: & universa in Imperio ejus sunt, in patrimonio propria.

Et hinc provenit, posse quemlibet vicinum compelli tempore necessitatis frumentum, quod sibi superest, civitati vendere iusto pretio; l. 1. §. cura carnis, ff. de officio Praefecti urbi, l. annonam de variis, & extraordinariis criminibus, l. pro locis, C. de annon. & tribut. lib. 11. docet Covar. libr. 3. var. cap. 14. Avend. de exec. mand. cap. 19. n. 30. Avilesinc. praetorum, cap. 17. verb. à rationabiles precios. Et an hoc casu Clerici possint per seculares Potestates adstringi ad venditionem frumenti? disputat Mexia in pragmatica taxa panis, concl. 1. & conducunt, quae tradunt Abb. conf. 3. libr. 1. Jaf. in l. placet, 1. lectura, num. 14. & 17. C. de sacros. Eccl. Capel. Thol. decis. 446. & ibi Stephanus Aufrelius, Albericus in l. 1. c. de Episc. aud. Platea in l. si. C. de exact. tribu. lib. 10. Gregor. Lop. in l. 54. tit. 6. part. 1. glof. 1. Aviles in cap. 17. praetorum glo. à rationabiles, num. 34. Matienço in l. 1. tit. 25. lib. 5. novae Recop. glo. 1. & 9. Azeved. in l. 1. tit. 3. glo. parabiens, num. 2. & lib. 1. Gutier. lib. 1. practicar. q. 13. Bobadilla libr. 3. Politicorum, c. 3. num. 13. & ita in praxi obtinui in hac Regali Cancellaria circa sequestrem magnae quantitatis tritici, factum Doctori Anguiano Canonico sanctae Ecclesiae civitatis Soriae, seu antiquae Nomanitiae, per ejus Praetorem, anno 1630. quod cum ad Cnriam nostram in gradu appellationis esset delatum, utraque

sententia fuit confirmatum: justum tamen pretium Decano fuit persolutum.

Ex eadem ratione pro constructione Ecclesiae, Monasterij, Collegij, vel loci pij, vel ejus amplificatione, posse, quem (publica utilitate ita suadente) cogi ad vendendam suam domum, iusto pretio, agrum suum, vel quamlibet aliam rem, nemo ambigit; ut ex Baldo, & Angelo in l. 2. ff. soluto matrimonio, ultra Covarr. ubi supra, defendunt Ripa tractatu de peste, titulo de remed. praeservativis, num. 188. Thomas Grammaticus decisione 75. Afflictis decis. 265. numer. 107. Jacobus Cancerius variarum resolut. cap. 13. numer. 78. Pro quorum opinione aridere videtur text. in l. si quis sepulchrum 12. ff. de relig. & sumpt. fun. & in l. item si verberatum, §. 1. de rei vindicatione, & in l. si locus, §. cum via, ff. quemadmodum servitutes amittant. cum aliis pluribus, tum juribus, tum Doctoribus, plena manu congestis per Dominum Castillum lib. 3. practicarum, c. 6. n. 10.

Unde in terminis hujus quaestio- nis, quod consuetudine introduci possit, ut oppidum convicinum possit compelli ad recipienda pecora alterius villae, ut in suis terminis, & pasturagio, certo pretio & mercede depascantur, tradidit Abbas in cap. dilecti filij, numer. 7. de arbitris Mathaeus de Afflictis decisione Napolita. 290. Montalvus in l. 7. tit. 11. libro 2. fori, glossa magna columna fin. tradunt Doctores in l. Praeses, C. de servitu. & aqua: ita limitantes regulam dict. nec emere, cum similibus; & oppime hoc idem docet decisio Guid. Papae 573. ubi ait, quod haec consuetudo, ut certo pretio aliquid praestetur, tanquam minus gravans, minori tempore perficitur; & quod talis consuetudo teneat, firmat Albericus in rubrica, C. que sit longa consuetudo, numer. 73. pro quibus adduci solet textus in l. venditor, §. si constat, ff. communia praediorum, ubi consuetudine introfucit potest, ut ex alieno agro lapidicinas haurire, & colligere liceat, certo pretio dominio soluto; Balbus de praescriptioibus, prima parte principal. quaestione 10. numer. 3. & facit textus in dict. l. si pendentes, §. si quid cloacarum, de usufructu, ibi: Sed, & si quid muni-